

Maelezo juu ya dawa

Indinavir (Crixivan)

Kwa Nini Nimepewa Dawa Ya Indinavir?

- Indinavir (ambayo pia huitwa Crixivan) ni dawa inayotumika pamoja na mchanganyiko wa dawa nyingine kutibu maambukizi ya vijidudu vya ukimwi.
- Indinavir husaidia kuzuia protini inayoitwa “protease”. Dawa hii ipo kwenye kundi la dawa zinazoitwa Viziwa Protease Protease Inhibitors (PIs). Vijidudu vya maambukizi ya ukimwi huhitaji protini hii ili kuzaliana, kwa hiyo kwa kuwa dawa hii huzuia protini hii inasaidia kupunguza nguvu za ugonjwa wa maambukizi ya vijidudu vya ukimwi.
- Matumizi ya dawa hii huweza kupunguza wingi wa vijidudu vya maambukizi mwilini mwako. Pia husaidia kupunguza uwezekano wa kupatwa na magonjwa yanayoendana na ukimwi, na kukuwezesha kuwa na afya njema kwa muda mrefu au kukurudishia afya yako kabisa. Vilevile dawa hii husaidia kupunguza uharibifu wa mfumo wako wa kupigana na magonjwa.

Nitatumiaje Dawa Hii?

- Indinavir hupatikana kwenye vidonge vyenye ujazo wa miligramu 200 na 400.
- Kiwango cha kawaida cha kutumia indinavir ni miligramu 800 kwa kila saa nane. Kiwango tofauti cha matumizi chaweza kutolewa kwa kuzingatia dawa nyingine unazotumia.
- Indinavir yapaswa kutumiwa kabla ya kula (saa moja kabla au saa mbili baada ya chakula).
- Epukana na kutumia Indinavir na vyakula vyenye viwango vikubwa vya mafuta, protini au vyakula vyenye kutia nguvu kwa wingi. Vyakula hivi hufanya dawa hii isifanye kazi vizuri. Kama unahisi njaa kali wakati unatumia Indinavir, unaweza kula vyakula vyepesi

Canadian AIDS Treatment
Information Exchange
Réseau canadien
d'info-traitements sida

www.catie.ca

www.apaa.ca

Maamuzi juu ya matibabu ya aina mbalimbali yanahitajika kufanywa kwa kushauriana na mtaalamu aliyehitimu kwenye mambo ya afya na mwenye ujuzi juu ya magonjwa yanayoendana na maambukizi ya vijidudu vya ukimwi na matibabu atakayoamuliwa kutumiwa.

Indinavir (Crixivan)

(kama vile mkate mkavu na maji ya matunda au corn flakes na maziwa yaliyoondolewa mafuta) kabla ya kunya dawa hii.

- Ni muhimu kunywa walau lita moja na nusu (vikombe 10) vya maji kila siku ili kuzuia uwezekano wa kutokwa vijawe kwenye figo wakati wa kutumia Indinavir. Jaribu kunywa maji mengi kama hali ya hewa ni ya joto kali, au kama huwa unafanya mazoezi ya mwili, au unahisi homa, au kama unakunywa pombe, kahawa au vinywaji vyenye cola au chai yenye kafeini.
- Indinavir inahitaji kuhifadhiwa kwenye joto la kawaida na mahali pakavu. Jaribu kuhifadhi dawa hii jinsi ilivyokuja ikiwa imewekwa kwenye kikopo chake. Usiweke dawa hii bafuni au jikoni, kwani unyevunyevu huiharibu dawa hii.
- Hifadhi dawa hii mbali na watoto.

Nifanye Nini Nikisahau Kunywa Vidonge Vyangu?

- Meza dawa zako ulizosahau mapema iwezekanavyo. Ikiwa ni karibu na saa mbili kabla ya muda wa kumeza dawa nyingine, endelea na ratiba yako ya kawaida. Usimeze dawa zako mara mbili ya kiwango utakiwacho ili kulipizia ile uliyosahau.
- Tafiti za kisanyansi zilizofanyika karibuni zimegundua kuwa ili dawa za kupigana na maambukizi ya vijidudu vya ukimwi ziweze kufanya kazi vizuri, dawa zote hazina budi kutumiwa mara kwa mara na kwa mfululuzo ilivyoelekezwa. Kuacha au kuruka kumeza dawa zako kunasababisha kupungua kwa nguvu za dawa hizi na kuvifanya vijidudu vya maambukizi kubadilika na kuwa sugu kwa dawa.

Madhara Yaletwayo Na Matumizi Ya Indinavir Ni Yepi?

Madhara makubwa ya matumizi ya Indinavir ni:

- Vijawe vya figo – dalili zake ni maumivu ya tumbo na mgongo, maumivu wakati wa kwenda haja ndogo, damu kwenye mkojo na homa. Unywaji wa lita moja na nusu za maji kwa siku husaidia kuzuia vijawe vya figo.
- Madhara mengine ni kama:
 - Kuvurugika kwa tumboni.
 - Kichefuchefu
 - Kubalika kwa utambuzi wa ladha.
 - Kuhara
 - Kizunguzungu
 - Kukaukwa kwa ngozi ya mwili au kupatwa na vipete vidogovidogo
 - Uchovu wa mara kwa mara

Indinavir (Crixivan)

- Madhara ya muda mrefu ya matumizi ya indinavir ni:
 - Kuongezeka kwa viwango vya sukari na mafuta mwilini mwako (lehemu na triglyceride)
 - Usambaaaji usio wa kawaida wa mafuta mwilini (kuongezeka kwa kiuno, tumbo, matiti na kukonda kwa uso, mikono na miguu)

Ongea na daktari wako au mfamasia kama una dalili za madhara haya. Usisitisha au kubadilisha kiwango chako cha matumizi ya dawa hii kabla ya kuongea nao.

Je Naweza Kutumia Indinavir Na Dawa Nyingine?

- Indinavir inaweza kuleta madhara kadhaa ikitumiwa pamoja na dawa nyingine. Ni muhimu kumweleza daktari wako au mfamasia wako juu ya dawa nyingine zote ulizoandikiwa na unazotumia, ikiwa ni pamoja na vitamini na dawa za mitishamba.
- Indinavir haitakiwi kutumika pamoja na dawa zifuatazo:
 - Halcion (triazolam)
 - Versed (midazolam)
 - Rifampin
 - Hismanal (astemizole)
 - Seldane (terfenadine)
 - Prepulside (cisapride)
- Indinavir haina budi kutumiwa katika vipindi vya walau saa moja.
- Kama unatumia Indinavir pamoja na dawa zifuatazo, basi kiwango cha matumizi ya Indinavir hakina budi kubadilishwa:
 - Sustiva (efavirenz)
 - Viramune (nevirapine)
 - Nizoral (ketoconazole)
 - Mycobutin (rifabutin)

Je Naweza Kutumia Indinavir Na Pombe Au Dawa Za Mitaani?

- Punguza matumizi ya pombe kama unatumia Indinavir. Pombe inaweza kukusababisha kupoteza maji kutoka mwilini na kukuongezea hatari ya kupatwa na vijjiwe vya figo.
- Utendaji wa kazi wa Indinavir unaweza kuingiliwa na dawa za mitaani. Ongea na daktari wako au mfamasia kama unatumia dawa za mitaani ili waweze kukushauri jinsi ya kujikinga.

Indinavir (Crixivan)

Can I take indinavir if I am pregnant or breast-feeding?

- ☉ Kama u mjamzito na unataka kutumia Indinavir, tafadhali pata ushauri kutoka kwa daktari wako.
- ☉ Kwa kuwa vijidudu vya maambukizi ya ukimwi huweza kuambukizwa kwa kunyonyesha, wanawake wenye mambukizi ya vijidudu vya ukimwi hawashauriwi kunyonyesha.

Natakiwa Kujihadhari Vipi Zaidi Ninapotumia Indianavir?

- ☉ Timiza mihadi na daktari wako juu ya kuchunguza kama ini lako linafanya kazi vizuri na viwango vya sukari na mafuta kwenye damu yako.
- ☉ Hakikisha una dawa za kutosha kuendelea na matibabu yako.
- ☉ KALETRA haiui vijidudu vya maambukizi ya ukimwi au kutibu ukimwi. Pia haizui kusambaa au kuambukiza kwa vijidudu vya maambukizi ya ukimwi, hivyo tafadhali jaribu kuwa mwangalifu na kutumia kinga zihitajikazo unapotaka kukutana kimwili na mtu mwingine (tumia kondom) au kama unatumia madwa ya kulevya (tumia mabomba na sindano mpya na safi).

Shirika la kubadilishana maelezo juu matibabu ya ukimwi Kanada (The Canadian AIDS Treatment Information Exchange – CATIE) na Shirikisho la waafrika katika kupigana na ukimwi (Africans in Partnership Against AIDS - APAA) kwa nia nzuri kabisa wanatoa maelezo kwa watu wanaoishi na maambukizi ya vijidudu vya ukimwi/Ukimwi ambao wangependa kutawala afya zao wenyewe kwa kushirikiana na wataalamu wa afya wanaowapatia matibabu. Hata hivyo, maelezo haya yanayochapishwa au kutolewa na CATIE au APAA hayawezi kuchukuliwa kama ushauri wa kiafya. Hatushauri au kusisitiza juu ya tiba moja juu ya nyingine. Hivyo tunawashauri watumiaji ya maelezo yetu kupitia maelezo ya matibabu mengine yanayotolewa na vyanzo mbalimbali kwa upeo mkubwa iwezekanavyo. Tunawashauri watumiaji wa maelezo haya na kusisitiza kuwa ni muhimu kushauriana na wataalamu ya afya na tiba waliohitimu mafunzo yao kabla ya kuamua, kutumia au kuanza jambo lolote juu ya matibabu.

Vile vile, hatuthibitishi au kudhamini ukweli au ufarisi na ujuzi wa maelezo yanayochapishwa au kupatikana kutoka CATIE au APAA. Watumiaji wanaotumia au kutegemea maelezo haya wanafanya hivyo kwa kuthubutu wenyewe na matokeo yake yakiwa mabaya yatakuwa juu yao. Si CATIE wala APAA, au Wizara ya Afya Kanada, au wafanyakazi wao, wakurugenzi, maafisa au watu wanaojitolea wataweza kuhusishwa na uharibifu wa aina yeyote unaoweza kutokea kwa kutumia vizuri au vibaya maelezo haya. Mawazo na maelezo yaliyotolewa hapa au kwenye nakala yeyote au ilani/tangazo lolote.

Copyright: This Fact Sheet is made available through a collaboration between Africans in Partnership Against AIDS (APAA), Asian Community AIDS Services (ACAS) and the Canadian AIDS Treatment Information Exchange (CATIE). Original content developed by ACAS, 2001. Translation into Swahili and Hausa by APAA, 2004.

This information is also available in Chinese, Tagalog and Vietnamese

Funding has been provided by Health Canada, under the Canadian Strategy on HIV/AIDS

Supported by an unrestricted educational grant from GlaxoSmithKline in partnership with Shire BioChem

partnership
in partnership with

